

Weekend 30 mei–2 juni: Terschelling *weekendexcursie*

We gaan een weekend naar Oosterend, Terschelling. We nemen de auto mee en kunnen ook fietsen huren. Eind mei is misschien een beetje laat, maar er valt nog van alles te zien in deze periode.

We verblijven op bungalowpark Tjermelan, in huisjes voor 4 en 6 personen vlak bij elkaar.

In totaal komen de kosten ongeveer uit op €300–400 p.p. Omdat er een optie is genomen op de huisjes graag een snelle reactie indien je meewilt. Vol is vol; opgave is niet vrijblijvend. Kijk op de website voor meer informatie!

Opgeven bij: Erik Hölscher, e.holscher1@upcmail.nl. Geef daarbij aan:

1. wil je graag een kamer apart
2. is er iemand met wie je een kamer wilt delen
3. zijn er mensen met wie je graag in één huisje wilt
4. kun je mee als chauffeur met auto

Verenigingsnieuws

Roely Bos

Aan het begin van een nieuw jaar (als ik dit schrijf is het halverwege januari) roept het oude jaar om staatjes en tabellen, en daarom heb ik de ledenaantallen eens onder de loep genomen. Voor het eerst sinds jaren is het aantal leden verminderd. In de jaren 2010, 2011 en 2012 hadden we een aanwas van 16, 22 en 16 leden. In 2013 gingen er 9 af. Een behoorlijk verschil dus. Als de trend zich had voortgezet hadden er nu gemiddeld 18 leden meer moeten zijn dan begin 2013.

Op dit moment telt de ledenlijst 390 namen. Van een aantal opzeggers is de reden bekend: ontevreden (1), overleden (3) en verhuisd buiten de regio (3). Verder hebben diverse mensen laten weten dat ze "niks met het lidmaatschap doen". Ze gaan niet naar lezingen en hebben geen tijd voor de excursies. Een onderliggende reden zal ongetwijfeld de economische recessie zijn. Mensen moeten zelfs op een paar tientjes per jaar bezuinigen. Voor iedereen is te hopen dat dit gauw voorbijgaat. Goed nieuws is dat er zich door het jaar heen toch ook nog meer dan twintig leden hebben aangemeld. De VWGA blijft dus de aandacht trekken, en de jaarlijkse vogelherkenningscursus zal hier zeker aan bijdragen!

Het jaarverslag zal net als vorig jaar op de website verschijnen. Ook is de jaarlijkse acceptgiro bijgesloten. U doet ons een groot plezier die per omgaande te betalen.

Op dit moment hebben nog steeds niet alle leden hun contributie betaald over 2013, ook niet na diverse aanmaningen. Wat vervelend is, want het kost erg veel tijd en moeite om herinneringen te sturen. Het liefst zouden we zien dat iedereen er een incasso van maakt. Voor ons het allereenvoudigst en goedkoopst. En echt, zodra u dat wenst schrappen we u van de incassolijst. Een puntje is nog de IBAN. Hoewel er op dit moment vertraging is in de invoering van dit 18 tekens lange banknummer verzoek ik u toch dit IBAN-nummer in te vullen.

Ik zie u op de ALV!

Voorjaarsfenologie 2013

Ellen de Bruin

FOTO: OSCAR BALM

Zwarte Ruiter, Bovenkerkerpolder, 9 oktober 2013

Dit artikel beschrijft de vroegste voorjaarswaarnemingen uit 2013. Voor de berekening en de methode van gemiddelde vroegste datum en bandbreedte verwijs ik naar het artikel Voorjaarsfenologie 2003 in De Gierzwaluw jg. 41 (4) p. 27–38. De uitleg is ook te vinden op de website van de VWGA (kijk op vogelsamsterdam.nl/voorjaarsfenologie). Van Zwarte Roodstaart, Tjiftjaf en Zwartkop worden alleen zangwaarnemingen meegeteld voor de voorjaarsfenologie. Op de website is ook de zgn. overall fenologielijst te vinden, waarin van de geselecteerde soorten de eerste en tweede vroegste datum aller tijden wordt genoemd.

De meeste voorjaarswaarnemingen van 2013 zijn verkregen via waarneming.nl en het Amsterdams VogelNet. De gegevens staan vermeld in de tabel. De berekende waarden ontving ik van Jan van Blanken, waarvoor dank.

Conclusie

Van de soorten, waarvan een bandbreedte bekend is, arriveerden er in 2013 negen vroeg: Lepelaar, Kleine Plevier, Bontbekplevier, Grutto, Oeverzwaluw, Huiszwaluw, Fluitier, Tjiftjaf en Bonte Vliegenvanger.

		vroegste datum	locatie	waarnemer(s)	bron	periode (n)	gvd	bandbreedte t/m 2012
1	Zomertaling	20-3-2013	Landje van Geijssel	WS	wrn.nl	1960-2012 (52)	21-3	7/3-4/4
2	Purperreiger	10-4-2013	Diemerpolder	MvdW	wrn.nl			
3	Lepelaar	6-1-2013	Kinselbaai	ED	wrn.nl	1962-2012 (47)	7-3	8/2-3/4
4	Boomvalk	7-4-2013	Artis	WvdW	AVN	1960-2012 (53)	13-4	29/3-28/4
5	Kluut	5-3-2013	Kinseldam	AB, HW	wrn.nl	1965-2012 (47)	16-3	24/2-5/4
6	Kleine Plevier	7-3-2013	Landje van Geijssel	GvD, RN	wrn.nl	1959-2012 (47)	31-3	12/3-19/4
7	Bontbekplevier	3-2-2013	De Nes Waterland	EdB, RivD	wrn.nl	1972-2012 (40)	3-3	20/2-14/3
8	Kemphaan	14-1-2013	De Nes Waterland	ED	wrn.nl			
8	Kemphaan	14-1-2013	Bloemendalergouw	AB, WS	wrn.nl			
9	Grutto	19-1-2013	Rijperweg	MS	wrn.nl	1959-2012 (54)	20-2	7/2-5/3
9	Grutto	2-2-2013	Landje van Geijssel	EV, EH, JvdB	wrn.nl			
10	Groenpootruiter	4-4-2013	Lutkemeerpolder	WP	wrn.nl	1965-2012 (46)	11-4	26/3-27/4
11	Visdief	10-4-2013	Marken	WvdS	wrn.nl	1957-2012 (56)	9-4	1/4-17/4
12	Zwarte Stern	19-4-2013	Diemerpark	WvdS	wrn.nl	1962-2012 (47)	27-4	16/4-8/5
12	Zwarte Stern	19-4-2013	Kinseldam	FvG	wrn.nl			
13	Zomertortel					1959-2012 (53)	2-5	23/4-11/5
14	Koekoek	16-4-2013	Amstelveense Poel	RN	wrn.nl	1957-2012 (56)	21-4	13/4-29/4
15	Gierzwaluw	14-4-2013	Diemerpark	EdB, RivD, MM, A.J, RB	wrn.nl	1958-2012 (55)	19-4	12/4-26/4
15	Gierzwaluw	14-4-2013	Polder IJdoorn	JA	wrn.nl			
15	Gierzwaluw	14-4-2013	IJperveld	GB	wrn.nl			
15	Gierzwaluw	14-4-2013	Amsterdam-Centrum	BvD	wrn.nl			
15	Gierzwaluw	14-4-2013	Weesp	OW	wrn.nl			
16	Overzwaluw	12-3-2013	Amstelveen	AL	wrn.nl	1960-2012 (48)	12-4	29/3-26/4
17	Boerenzwaluw	28-3-2013	Buitenveldert	ABos	wrn.nl	1955-2012 (57)	31-3	24/3-7/4
18	Huiszwaluw	31-3-2013	Hockeyvelden A'damse Bos	AvL	wrn.nl	1959-2012 (54)	18-4	5/4-1/5
19	Gele Kwikstaart	4-4-2013	Lutkemeerpolder	WP	wrn.nl	1957-2012 (54)	31-3	18/3-13/4
20	Nachtegaal	14-4-2013	Oeverlanden Nieuwe Meer	JvB	wrn.nl	1957-2012 (56)	16-4	11/4-21/4
20	Nachtegaal	14-4-2013	Haven Ballast Vijfhoek	RBe	wrn.nl			
21	Blauwborst	17-3-2013	Diemerpark	JLK	wrn.nl	1982-2012 (31)	23-3	14/3-1/4
22	Zwarte Roodstaart	7-4-2013	Station Sloterdijk	EG	AVN	1962-2012 (50)	25-3	8/3-11/4
23	Gekraagde Roodstaart	14-4-2013	Diemerpark	RB, ED, NH	wrn.nl	1958-2012 (54)	16-4	4/4-28/4
23	Gekraagde Roodstaart	14-4-2013	Osdorper Binnenpolder	RR	wrn.nl			
24	Paapje	19-4-2013	Ouderkerk a/d Amstel	HWi	wrn.nl	1965-2012 (41)	29-4	18/4-10/5
25	Tapuit	8-4-2013	Dijkeinde Waterland	RBr	wrn.nl	1963-2012 (49)	9-4	27/3-22/4
26	Sprinkhaanzanger	14-4-2013	Diemerpark	RB, ED, NH	wrn.nl	1963-2012 (45)	16-4	5/4-27/4
27	Snor	12-4-2013	Science Park	EV, FR, NA	wrn.nl	1957-2012 (49)	14-4	6/4-22/4
28	Spotvogel	5-5-2013	Middelpolder	PBe	wrn.nl	1957-2012 (56)	7-5	1/5-13/5
29	Bosrietzanger	9-5-2013	Middelpolder	AvL	wrn.nl	1957-2012 (55)	4-5	24/4-14/5
29	Bosrietzanger	9-5-2013	Diemerpark	WvdS	wrn.nl			
29	Bosrietzanger	9-5-2013	Brettenzone & Halfweg	PPB	wrn.nl			
29	Bosrietzanger	9-5-2013	Science Park	RV	wrn.nl			
30	Grote Karekiet							
31	Kleine Karekiet	19-4-2013	Brettenzone	PM	wrn.nl	1957-2012 (56)	25-4	15/4-5/5
32	Rietzanger	12-4-2013	Haven Ballast Vijfhoek	WvdS	wrn.nl	1957-2012 (56)	9-4	29/3-20/4
32	Rietzanger	12-4-2013	Middelpolder	FD	wrn.nl			
33	Braamsluiper	17-4-2013	Brettenzone	PT	wrn.nl	1957-2012 (56)	20-4	13/4-27/4
34	Grasmus	15-4-2013	Diemerpark	FvG	wrn.nl	1957-2012 (56)	21-4	14/4-28/4
35	Tuinfluit	22-4-2013	Flevopark	EV	wrn.nl	1957-2012 (56)	20-4	14/4-26/4
36	Zwartkop	9-4-2013	Koenerkade Amsterdamse Bos	AB	wrn.nl	1960-2012 (53)	3-4	23/3-14/4
37	Fluiter	17-4-2013	De Hoge Dijk	AB, WS, SW, PhP	wrn.nl	1959-2012 (47)	1-5	23/4-9/5
38	Tijffijf	19-1-2013	Osdorper Bovenpolder	PT	wrn.nl	1960-2012 (53)	7-3	23/2-19/3
39	Fitis	7-4-2013	Science Park	JLK	wrn.nl	1957-2012 (56)	26-3	18/3-3/4
40	Grauwe Vliegenvanger	12-5-2013	Vijfhoek	ED, CK	wrn.nl	1958-2012 (54)	4-5	24/4-14/5
40	Grauwe Vliegenvanger	12-5-2013	Haven Ballast Vijfhoek	FvG, EH, AvS	wrn.nl			
41	Bonte Vliegenvanger	14-4-2013	Diemerpark	RB, ED, NH	wrn.nl	1961-2012 (49)	27-4	18/4-6/5
42	Buidelmees	15-4-2013	Diemerpark	AvL, JvdW	wrn.nl			
43	Wielewaal	23-5-2013	De Hoge Dijk	WS	wrn.nl	1957-2012 (53)	11-5	1/5-21/5

Er arriveerden twee soorten laat: Fitis en Wielewaal. Vroeg of laat wil zeggen dat de eerste waarnemingsdatum in 2013 buiten de bandbreedte (berekend tot en met 2012) valt.

Van Grote Karekiet zijn geen waarnemingen in 2013 bekend.

Hieronder worden enkele soorten nader besproken.

Lepelaar Van deze soort werd de eerste vroegste datum verbeterd: 6 januari in de Kinselbaai (was 13 januari).

Bontbekplevier In 2013 werd de eerste datum verbeterd voor Bontbekplevier: 3 februari in De Nes. Hiervoor waren de eerste en tweede datum resp. 6 en 12 februari. Ook de tweede waarneming in 2013 was vroeg: 9 februari, op de Kinseldam.

Grutto De eerste Grutto (19 januari) betrof een gewond exemplaar met een manke poot. Waarschijnlijk heeft deze vogel overwinterd in Waterland. De eerstvolgende waarneming was ook vroeg: 2 februari op het Landje van Geijssel, zeer waarschijnlijk IJlandse Grutto's.

Zomertortel Deze soort komt nagenoeg niet meer voor in de Amsterdamse regio. Dit is helaas ook landelijk een trend. De enige waarneming van deze soort in de regio was pas op 20 augustus in De Aker (door Paul Tak). Omdat deze datum dermate buiten de bandbreedte valt is de waarneming niet opgenomen in de voorjaarsfenologie.

Gierzwaluw Deze soort was relatief laat dit jaar, maar meldde zich op 14 april wel op verschillende plekken in de Amsterdamse regio.

Overzwaluw In 2013 werd, in Amstelveen, de eerste datum verbeterd voor Overzwaluw: 12 maart (was 22 maart).

Zwarte Mees, Nieuwe Ooster, 24 oktober 2013

Tapuit, Bovenkerkerpolder, 5 oktober 2013

Jaaroverzicht waarnemingen 2007-2013

Frank van Groen

Zwarte Roodstaart Na een winterse waarneming door Sander Hietkamp op 18 januari in het centrum van Amsterdam werd het eerste zingende exemplaar waargenomen op 7 april in de omgeving van Station Sloterdijk.

Paapje Het eerste Paapje diende zich aan op 19 april als raamslachtoffer in Ouderkerk aan de Amstel, maar overleefde gelukkig deze onfortuinlijke klap.

Zwartkop Vanaf 20 januari werd regelmatig een vrouwtje Zwartkop gezien in ZuiderAmstel. Het eerste zingende mannetje werd pas gehoord op 9 april, in het Koenenbos.

Fluiter Van Fluiter is de vroegste tweede voorjaarsdatum in de regio geëvenaard: 17 april, in het gebied De Hoge Dijk. Opvallend is dat deze in de regio schaarse soort later ook nog zingend werd gehoord in het Amstelpark en in het Amsterdamse Bos.

Tjiftjaf In 2013 werd de eerste datum verbeterd voor Tjiftjaf: 19 januari, een zingend exemplaar in de Osdorper Bovenpolder (was 4 februari). Na deze datum viel de strenge winter in en werd er pas voor het eerst weer zingende vogels gehoord op 5 maart (Centraal Station en Nieuwe Herengracht).

Buidelmees Van deze soort bleven de waarnemingen beperkt tot 1 exemplaar op 1 dag (15 april) in het Diemerpark.

Gebruikte afkortingen

AB	Alex Buhr	GB	G. Bobber	PhP	Philip Plenckers
ABos	Alex Bos	GvD	Guus van Duin	PM	Paul Marcus
AJ	Auke Jansen	HW	Henri Wals	PPB	Peter-Paul Boermans
AL	Amout Linckens	HWi	Heerco Wielinga	PT	Paul Tak
AvL	André van Loon	JA	Jelle Abma	RB	Rob Baars
AvS	August van Steensel	JLK	Jip Louwe Kooijmans	RBe	Ruurd Bennink
BvD	Berend van Dooren	JvB	Jan van Blanken	RBr	Ruud Brouwer
CK	Christian Kooij	JvdB	Joop van den Brink	RivD	Ricardo van Dijk
ED	Edial Dekker	JvdW	John van der Woude	RN	Rinus Nieuwstad
EdB	Ellen de Bruin	MM	Maarten Mooij	RR	Rutger Rotscheid
EG	Eldert Groenewoud	MS	Marianne Slot	RV	Ruud Vlek
EH	Erik Hölscher	MvdW	Marlies van der Weyden	SW	Steven Wytema
EV	Els Velzing	NA	Niels Aagaard	WP	William Price
FD	Ferry Dutscher	NH	Nico Hopman	WS	Will Schep
FR	Frank Roos	OW	Onno Wildschut	WvdS	Wim van der Schot
FvG	Frank van Groen	PBe	Patrick Bergkamp	WvdW	Willem van der Waal

In 2003 is de website waarneming.nl van start gegaan. Op deze site kunnen waarnemingen van planten en dieren worden ingevoerd. Het is tegenwoordig de populairste site om vogelwaarnemingen te registreren. Sinds 2007 wordt de waarnemingenrubriek in De Gierzwaluw op basis van ingevoerde waarnemingen op het Amsterdamse deel van waarneming.nl (adam.waarneming.nl) samengesteld. Eerder is in dit blad een overzicht verschenen van de ingevoerde waarnemingen uit de jaren 2010-2012 (Van Groen, 2013).

In dit artikel wordt de ontwikkeling van het aantal ingevoerde waarnemingen geschetst, een overzicht gegeven van de waarnemingen uit 2013 en wordt de periode 2007-2013 uitgelicht.

Grote Alexanderparkiet, Kalfjeslaan, 25 november 2013

Methode

Van elk jaar (1995 t/m 2012) is op 14 december 2013 een uitdraai uit de database van waarneming.nl gemaakt (via overzichten en waargenomen soorten). Van 2013 is een dergelijke uitdraai op 4 januari 2014 gemaakt. De gegevens van de verschillende jaren zijn met elkaar vergeleken. Ook is een uitdraai gemaakt van alle ooit in de regio in waarneming.nl ingevoerde soorten.

Omdat mensen achteraf nog waarnemingen kunnen invoeren of verwijderen is het mogelijk dat hier en daar de actuele gegevens in de database van waarneming.nl afwijken van de hier gepresenteerde gegevens.

Bruikbaarheid waarneming.nl

De in waarneming.nl ingevoerde vogelwaarnemingen zijn compleet genoeg om na te gaan welke soorten jaarlijks in de Amsterdamse regio worden vastgesteld. Alle gewone soorten worden regelmatig ingevoerd. Veel mensen voeren juist de meer ongewone soorten in. Een bijzondere waarneming kan tot vele vervolgwaaarnemingen leiden van bezoekende vogelaars. Hierbij wordt de kans op een goede bewijsfoto van een zeldzaamheid natuurlijk ook groter.

Het gebruik voor andere doeleinden van de waarnemingen kent nogal wat beperkingen. Zo zeggen de gegevens weinig over het relatieve voorkomen van soorten in de tijd en over gebieden. Door een enkele actieve waarnemer die vooral in één gebied opereert en veel waarnemingen invoert kan dat gebied vogelrijk lijken in relatie tot andere gebieden. Het afwezig zijn van een soort in een bepaald